

Spovedné tajomstvo a dôkazný prostriedok

Anotácia: Vedecké skúmanie informácie vo všetkých oblastiach spoločenského života sa rovnako aj v oblasti policajno-bezpečnostných činností a konkrétne aj v trestno-procesnej činnosti zameriava prevažne na jej pozitívnu úlohu. Je to ovplyvnené ľudskou vlastnosťou preferovať to, čo je dobré, priaznivé, vhodné alebo vyhovujúce osobnosti. Je však zrejmé, že v súvislosti so sústavou dôkazných prostriedkov existuje prirodzená diferenciacia ich významu pre konkrétne posilnenie dôkaznej situácie v konkrétnej trestnej veci.

Kľúčové slová: dôkaz, dôkazný prostriedok, procesný úkon, výpoveď, spovedné tajomstvo.

1. Úvod

Štúdia je prirodzeným čiastkovým výstupom poznania vychádzajúceho z výsledkov vedeckovýskumnej úlohy *Využívanie špecifických druhov dôkazných prostriedkov na účely vyšetrovania obzvlášť závažnej trestnej činnosti*, ktorú rieši tím z Akadémie Policajného zboru v Bratislave (Výsk. 248). V súlade s vedeckým zámerom riešiteľov tejto úlohy autori pri spracovávaní predkladanej štúdie realizovali anonymný prieskum formou dotazníkov a aj formu riadeného rozhovoru s autoritou so záujmového prostredia.

Za dôkaz v trestnom konaní môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z *dôkazných prostriedkov* podľa zákona. Trestný poriadok definuje, čo konkrétne môže byť dôkazným prostriedkom, ako aj spôsob, akým sa dôkazné prostriedky obstarávajú či získavajú. Pod **dokazovaním** v trestnom konaní rozumieme zákonom upravený postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu na účel zistenia a poznania všetkých skutočností dôležitých pre trestné konanie, t.j. pre postup v konaní a pre rozhodnutie vo veci samej.¹

V trestnom konaní sa meritórne rozhoduje o policajne relevantnej udalosti, ktorá sa odohrala v minulosti. Orgány činné v trestnom konaní ani súd sa s konkrétnou policajne relevantnou udalosťou nemôžu oboznámiť priamo, napríklad jej pozorovaním, ale práve naopak, o uvedenej skutočnosti sa dozvedajú len nepriamo (*ex post*), a to prostredníctvom iných, sprostredkujúcich skutočností, resp. dôkazných prostriedkov (výsluch svedkov, spoluobvinených, obvinených, znalecké dokazovanie, vecné dôkazy, listinné dôkazy a podobne).² Z uvedeného je zrejmé, že orgány činné v trestnom konaní a súd práve realizovaním dokazovania prostredníctvom dôkazných prostriedkov naplňajú predmet zákona, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. V rámci dokazovania, vykonávania dôkazných prostriedkov, nie je možné garantovať absenciu žiadneho dôkazného prostriedku z celého spektra ich sústavy.³ Teda ani nemožno tvrdiť, že niektorý z dôkazných prostriedkov je dôležitejší (výpovednejší) ako iný. Hodnotovú stránku vyjadrenú v dôležitosti pre dokazovanie je v prípade jednotlivých dôkazných prostriedkov možné hodnotiť výhradne až po ukončení dokazovania v danom konkrétnom prípade.

V tomto príspevku sa chceme zaoberať jedným z dôkazných prostriedkov zaradených medzi ostatné dôkazné prostriedky, ktorý je definovaný v § 127 a násl. Trestného poriadku pod názvom Povinnosť svedčiť.

¹ Pozri: § 119 a násl. Zákona č. 301/2005 Z.z. (*Trestný poriadok*)

² CÍSAŘOVÁ, D., J. FENYK. a kol. *Trestní právo procesní. 4. aktualizované vydání*, s.294

³ ŠIMON, L. Dezinformácia a dôkazné prostriedky. In: *20 rokov katedry vyšetrovania – dôkazné prostriedky vo vyšetrovaní*, s. 188.

§ 127

Povinnosť svedčiť

- (1) Každý je povinný dostaviť sa na predvolanie orgánov činných v trestnom konaní a súdu a vypovedať ako svedok o tom, čo mu je známe o trestnom čine a o páchatelovi alebo o okolnostiach dôležitých pre trestné konanie.
- (2) Každý je povinný napomáhať splnenie tejto povinnosti.⁴

Svedecká výpoveď je základným a najčastejším dôkazným prostriedkom v trestnom konaní. Význam výpovede svedka pre správne rozhodnutie veci je mimoriadny, mnohé okolnosti významné pre rozhodnutie je možné objasniť a preukázať len pomocou nej. Vzhľadom na význam svedeckej výpovede zákon sa snaží zabezpečiť, aby okruh osôb, ktoré môžu byť svedkami, bol čo najširší a aby sa mohli čo najširšie využívať svedecké výpovede ako dôkazy. Zároveň trestný poriadok neobsahuje legálnu definíciu pojmu svedok. Trestný poriadok nestanovuje podmienky svedeckej spôsobilosti. Svedkami teda môžu byť maloleté osoby i deti, osoby s fyzickými alebo duševnými poruchami. Svedok vypovedá o tom, čo vnímal svojimi zmyslami. Z toho vyplýva, že nemá zmysel vypočúvať ako svedkov osoby, ktoré nie sú spôsobilé vnímať alebo vypovedať o tom, čo svojimi zmyslami vnímali. Orgán činný v trestnom konaní vykonávajúci výsluch musí pred výsluchom osoby, u ktorej vznikli pochybnosti o jej spôsobilosti vnímať alebo vypovedať, zistiť, či je schopná vnímať a to, čo vnímala, ďalej vypovedať. To môže urobiť napr. vhodnými otázkami položenými takejto osobe, spravidla však často iba s pomocou znalca. Ak zistí, že osoba nie je schopná vnímať alebo vypovedať, alebo že jej schopnosť správne vnímať alebo vypovedať je podstatne znížená, od jej výsluchu upustí.

Tá istá osoba nemôže byť v tom istom trestnom konaní v postavení svedka aj obvineným alebo obžalovaným. Obvinený nemôže byť v tej istej veci v procesnom postavení svedka ani v pomere k spoluobvineným alebo spoluobžalovaným. Obvineného, resp. obžalovaného, možno vo vzťahu k ostatným spoluobvineným alebo spoluobžalovaným vypočúvať ako svedka len vtedy, ak bolo konanie proti nemu zastavené alebo vylúčené zo spoločného konania, alebo sa skončilo oslobodzujúcim alebo odsudzujúcim rozsudkom.

Podstatou povinnosti svedčiť je povinnosť svedka vypovedať o tom, čo je mu známe o trestnom čine a o páchatelovi a takisto aj o okolnostiach dôležitých pre trestné konanie. Z povinnosti vypovedať v postavení svedka zákon pozná niektoré výnimky. V presne definovaných prípadoch platí priamo zákaz výsluchu, v iných má svedok právo výpoveď odoprieť. Toto rozlišovanie má význam len v tom zmysle, že na zákaz výsluchu musí orgán vykonávajúci výsluch dbať z úradnej povinnosti, kým na prípad odopretia výpovede prihliada len vtedy, ak oprávnený využije právo odoprieť výpoveď.

Z povinnosti výpovede sú vyňaté:

1. Osoby požívajúce výsady a imunity podľa zákona alebo podľa medzinárodného práva⁵.
2. Osoby, ktorých výsluch je zakázaný⁶.
3. Osoby oprávnené odoprieť výpoveď⁷:
  - a) Príbuzní obvineného v priamom rade (predok a potomok), jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh.
  - b) Ten, kto by spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, svojmu príbuznému v priamom rade svojmu osvojiteľovi, manželovi alebo druhovi, alebo iným

⁴ Zákon č. 301/2005 Z.z. v platnom znení

⁵ § 8 ods. 1 Trestného poriadku

⁶ § 129 Trestného poriadku

⁷ § 130 Trestného poriadku

osobám v rodinnom alebo obdobnom pomere, ktorých ujmu by právom pociťoval ako vlastnú ujmu.

- c) Ten, kto by výpoveďou porušil **spovedné tajomstvo⁸ alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou** (napr. katolícky alebo gréckokatolícky kňaz, ktorému iná osoba pri spovedi zverila informácie týkajúce sa trestnej činnosti alebo osoba poverená štátom registrovanou cirkvou či náboženskou spoločnosťou k pastoračnej starostlivosti, ktorá sa pri pastoračnom rozhovore dozvedela od inej osoby informácie o trestnej činnosti)⁹.
- d) Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky¹⁰, ktorí môžu odoprieť svedectvo o veciach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone svojej funkcie, a to aj vtedy, ak prestali byť poslancami.

Svedok má právo odoprieť výpoveď len z dôvodov uvedených v § 129 Zákaz výsluchu svedka a v § 130 Právo svedka odoprieť výpoveď Trestného poriadku. Ak v uvedených ustanoveniach tieto dôvody nie sú, svedka možno nútiť v prípravnom konaní vypovedať uložením poriadkovej pokuty. V súdnom konaní, pokiaľ svedok odmietane vypovedať, je to opakovaným prejavom nedôvery svedka k súdu alebo k jeho spravodlivému konaniu a rozhodnutiu. Takéto odmietanie svedeckej výpovede môže byť urážlivým správaním voči súdu v zmysle znakov skutkovej podstaty trestného činu pohrdania súdom podľa § 343 Trestného zákona.

O práve odoprieť vypovedať a (ak je to potrebné) aj o zákaze výsluchu, je vypočúvajúci povinný svedka poučiť v súlade s § 131 ods. 1 Trestného poriadku. O oprávnenosti odopretia výpovede rozhodne ten orgán, ktorý svedka vypočúva.

Pri možnosti využitia práva na odopretie vypovedať z dôvodu porušenia spovedného tajomstva je potrebné uviesť, že táto možnosť sa vzťahuje výlučne na osobu v procesnom postavení svedka poverenú pastoračnou činnosťou, teda osobu štátom registrovanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou k pastoračnej činnosti.

2. Spovedné tajomstvo v kánonickom práve

„Spovedné tajomstvo“ je termín z oblasti katolíckej teológie. Na tento termín je možné nazerať optikou sviatostnej teológie alebo morálnej teológie. V tomto prípade sa budeme na spovedné tajomstvo pozeráť optikou kánonického práva. Kánonické právo¹¹ je právnym systémom, ktorým sa riadia členovia katolíckej cirkvi. V priebehu dejín kánonické právo prechádzalo svojim postupným vývojom, pričom reagovalo na aktuálne spoločenské zmeny a potreby najmä jednotlivcov hlásiacich sa ku katolíckej cirkvi.

---

⁸ Pozn. autora: Spovedné tajomstvo je tajomstvo, ktorým sú viazané osoby (duchovní) tých cirkví, ktoré vykonávajú individuálnu spoveď, resp. spoveď osôb. V našej spoločnosti sú to predovšetkým riadne ustanovení duchovní katolíckej, evanjelickej a gréckokatolíckej cirkvi, ktorým táto cirkev priznáva právo spovedať.

⁹ IVOR, J. a kol. *Trestné právo procesné druhé, doplnené a prepracované vydanie*, s. 468.

¹⁰ *Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. čl. 79 Ústavy Slovenskej republiky*

¹¹ **Kánonické právo** (zriedkavejšie alebo staršie aj **kánonické právo**, lat. *ius canonicum*) je osobitný normatívny právny systém *sui generis* niektorých kresťanských spoločenstiev (cirkví). Ide o platné právo, ktoré upravuje len určitú oblasť právnych vzťahov. Je charakteristické viacerými osobitnými právnymi inštitútmi a zásadami, ktoré ho odlišujú od sekulárnych právnych systémov. Veda skúmajúca kánonické právo sa nazýva kánonistika, znalec v odbore kánonista. Spolu s rímskym právom bývalo (katolícke) kánonické právo v stredoveku označované ako obojaké právo (lat. *ius utrumque*). [online]. [cit. 18. októbra 2024] Dostupné na internete: https://www.google.sk/?gws_rd=ssl

Prvým systematickým prameňom kánonického práva bol v 12. storočí *Gratianov dekrét*¹², v ktorom sa píše: „*Nech je zosadený kňaz, ktorý sa odváži urobiť známymi hriechy svojho penitenta*¹³. *Kto by porušil tento zákon, má sa stať celoživotným potupným pútnikom.*“

Štvrtý laterálny koncil v roku 1215 stanovil povinnosť zachovávať spovedné tajomstvo v 21. kánone takto: „*Nech si kňaz absolútne dáva pozor, aby slovom, znamením alebo akýmkoľvek iným spôsobom nezradil hriešnika, ale ak by náhodou potreboval múdrejšie rady, nech opatrne hľadá to isté bez akejkoľvek zmienky o osobe. Lebo kto sa odváži odhaliť hriech, ktorý mu bol zjavený na súde pokánia, nariaďujeme mu, aby bol nielen zosadený z kňazského úradu, ale že bude tiež poslaný do kláštorného väzenia, aby robil trvalé pokánie.*“¹⁴

„*Múdry spovedník by mal penitenta povzbudiť, že milostivý Boh síce odpúšťa kajúcim hriešnikom, ale na druhej strane musí byť učinené zadosť aj svetskej spravodlivosti.*“¹⁵

Je tu zjavná veľká vážnosť spovedného tajomstva, ktorého porušenie je spojené s vopred vynesenou sankciou suspenzie a dokonca sankciou vo forme väzenia. Takisto sa berie do úvahy potreba formácie spovedníkov, predchádzajúca i permanentná, ktorá môže pomenovať konkrétny hriech, no nesmie ho spojiť s konkrétnym hriešnikom. Teda nejde o vyzradenie spovedného tajomstva, ak si jeden kňaz pýta radu od iného, no vylúči akýkoľvek náznak spojenia hriechu s konkrétnou osobou penitenta.

Samotný obsah spovedného tajomstva sa v dejinách kánonického práva nemenil. Vždy platilo a stále platí to, čo v *Sume teologickej*¹⁶ vyjadril svätý Tomáš Akvinský, podľa ktorého spovedné tajomstvo nesmie byť nikým a nikdy porušené, keďže je ustanovené samotným Bohom a zároveň jeho zachovanie zabraňuje pohoršeniu, ktoré by mohlo viesť k strate dôvery veriacich vo sviatosť zmierenia.

Stredoveké právo sa nedelilo na cirkevné a svetské, preto bolo porušenie spovedného tajomstva možné potrestať aj svetskou autoritou. Napríklad zo Španielska sa zachovala informácia, podľa ktorej za kráľa Jakuba I. Aragónskeho¹⁷, ktorý vládol v 13. storočí, v prípade, že kňaz bol odsúdený za porušenie spovedného tajomstva, bol mu vyrezaný jazyk. Rovnako sa uvádza, že kňazi usvedčení z tohto zločinu boli vydaní občianskej moci na potrestanie smrťou.

Novoveká spoločnosť, ktorá sa začala formovať od 16. storočia, už postupne v jednotlivých štátoch oddeľuje kánonické právo od civilnej legislatívy. Spovedné tajomstvo by sa tak teoreticky mohlo v civilnej legislatíve stať predmetom sporov a civilné authority by mohli žiadať jeho prelomenie, najmä pokiaľ ide o zvlášť závažné delikty. Napríklad taliansky právnik Farinacius¹⁸ žijúci v 16. storočí ešte výrazne popiera, že by prípady vážnych zločinov mali akúkoľvek výnimku zo všeobecného a jednotného pravidla o nedotknuteľnosti spovedného tajomstva. Uvádza, že „*kňaz nesmie prezradiť priestupky, ktorých sa dopustil*

¹² [online]. [cit. 22. októbra 2024] Dostupné na internete: https://www.google.sk/?gws_rd=ssl
https://sk.wikipedia.org/wiki/Gratianov_dekr%C3%A9t

¹³ [online]. [cit. 22. októbra 2024] Dostupné na internete: Kajúcnik. <https://slovník.aktuality.sk/slovník-cudzich-slov/?q=penitent>

¹⁴ [online]. [cit. 24. októbra 2024] Dostupné na internete:
https://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka

¹⁵ [online]. [cit. 24. októbra 2024] Dostupné na internete: <https://svetkresťanstva.postoj.sk//91/80>

¹⁶ [online]. [cit. 31. októbra 2024] Dostupné na internete: <https://www.martinus.sk/2841213-teologicka-suma-tomasa-akvinského-i-14-26/kniha?#description>

¹⁷[online]. [cit. 31. októbra 2024] Dostupné na internete:
[https://sk.wikipedia.org/wiki/Jakub_I._\(Arag%C3%B3nsko\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Jakub_I._(Arag%C3%B3nsko))

¹⁸ [online][cit. 31. októbra 2024] Dostupné na internete: https://en.wikipedia.org/wiki/Prospero_Farinacci

spovedajúci, aj keď sú to tie najkrutejšie, ak keby išlo o trestný čin velezrady, ba čo viac, nemôže byť k tomu donútený ani na príkaz samotného pápeža“.

V Rakúskej monarchii podľa Trestného poriadku z 23. mája 1873¹⁹ určité skupiny osôb nemôžu byť vypočúvané ako svedkovia, a ak by tak mali vypočúvané, ich dôkazy budú neplatné. Medzi takéto osoby patrili aj duchovní, pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré sa dozvedeli pod duchovným služobným tajomstvom.

Občianskym súdnym poriadkom Nemeckej ríše z 30. januára 1877 sú určité skupiny osôb oprávnené odmietnuť vypovedať – jednu triedu tvoria „duchovní vo veciach, ktoré im boli zverené pri výkone starostlivosti o duše“. Rozhodnutím cisárskeho súdu z 8. júna 1883 však bolo stanovené, že ak by duchovný mal oznámiť tretej osobe akúkoľvek vec, ktorá mu bola takto zverená, nebol by oslobodený od povinnosti poskytnúť takýto dôkaz. Niektorí právnici však vtedy namietali, že o tom, či duchovný skutočne môže byť pripustený vypovedať, má rozhodnúť náboženský predpis tej denominácie²⁰, ku ktorej duchovný patrí.

Svätý Otec František 29. marca 2019 skonštatoval, že sviatosť zmierenia je „dobrom, ktoré cirkev vždy chránila celou svojou morálnou a právnou silou – spovedným tajomstvom. Aj keď moderná mentalita ho často nechápe, ono je nevyhnutné pre svätosť sviatosti a pre slobodu svedomia penitenta; preto si penitent musí byť v každom momente istý, že sviatostný rozhovor ostane tajomstvom spovede. Spovedné tajomstvo je nevyhnutné a nijaká ľudská moc nemá nad ním právomoc ani sa jej nemôže dožadovať.“²¹

Aj Apoštolská penitenciária²² vo svojej nóte pripomína, že neporušiteľnosť spovedného tajomstva „pochádza priamo zo zjaveného božského práva a má korene v samotnej sviatosti, takže nepripúšťa nijakú výnimku ani v cirkevnej, a už vôbec nie v civilnej oblasti.

Matéria spovedného tajomstva je aktuálne vysvetlená a regulovaná kanónmi²³ 983-984 a 1388 § 1 CIC a kanónom 1456 CCEO a nájdete ju aj v bode 1467 KKC, kde sa uvádza, že cirkev na základe svojej autority zachovanie spovedného tajomstva „vyhlasuje“, teda nie „stanovuje“, čím ho *de facto* len berie na vedomie ako nespochybniteľný fakt vyplývajúci zo samotnej povahy sviatosti zmierenia.

Podľa kánonického práva spovedník nesmie nikdy slovami nijakým iným spôsobom ani z nijakého dôvodu, ani len čiastočne prezradiť kajúcnika a takisto je mu zakázané použitie poznatku získaného zo spovede, ktorý priťahuje kajúcnikovi, aj keď je vylúčené akékoľvek nebezpečenstvo odhalenia. V prípade spovedného tajomstva, ktoré má zachovať spovedník, používa sa aj termín „spovedná pečať“. Predmetom spovedného tajomstva, respektíve spovednej pečate, sú všetky hriechy penitenta, či už ťažké, alebo ľahké, skryté alebo verejné, keďže boli vyjavené v poriadku rozhršenia, a teda spovedník sa o nich dozvedel z moci sviatostného poznania. Spovedná pečať sa tak týka všetkého, čo kajúcnik priznal aj v prípade,

---

¹⁹ *Strafprozess - Ordnung vom 23. Mai 1873, Nr. 119 samt allen ergänzenden und erläuternden Gesetzen und Verordnungen. Fünfter Band : Strafprozess und Strafprozessuale Nebengesetze. Erste Abteilung [Trestný poriadok z 23. mája 1873, č. 119 spolu so všetkými doplňujúcimi a vysvetľujúcimi zákonmi a nariadeniami. Piaty zväzok], 730 s.*

²⁰ Náboženská spoločnosť, obec. [online]. [cit. 05. novembra 2024] Dostupné na internete:

[https://www.google.sk/search?hl=sk&source=hp&biw=&bih=&q=denomin%C3%](https://www.google.sk/search?hl=sk&source=hp&biw=&bih=&q=denomin%C3%9A)

²¹ [online]. [cit. 05. novembra 2024] <http://svet.krestanstva.postoj.sk//91/80> Dostupné na internete:

²² [online]. [cit. 05. novembra 2024] Dostupné na internete:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Apo%C5%A1tolsk%C3%A1_penitenci%C3%A1rie

²³ [online]. [cit. 21. novembra 2024] Dostupné na internete: <https://sk.wikipedia.org/wiki/K%C3%A1non>

keď spovedník nemohol udeliť rozhrešenie.²⁴ Teda aj keby bola spoveď neplatná alebo z nejakého dôvodu nebolo udelené rozhrešenie, spovedné tajomstvo musí byť zachované.

Spovedné tajomstvo však musí zachovať aj tlmočník, ak sa na spovedi riadne zúčastní, ako aj ktokoľvek iný, kto by sa akýmkoľvek spôsobom dozvedel o hriechoch zo spovede. V tomto prípade nejde o spovednú pečať ako je to v prípade spovedníka. Ak si teda z nejakého dôvodu náhodne vypočujem spoveď iného človeka, keď sa napríklad hovorí príliš nahlas, viaže ma vo svedomí povinnosť zachovať spovedné tajomstvo.

Z pohľadu kresťanskej cirkvi sú spovedná pečať i celé spovedné tajomstvo vnímané ako záležitosť Božieho a prirodzeného práva. Z pohľadu civilnej authority môže byť vnímané ako vnútorný predpis občianskeho združenia, ktorý by mal byť v súlade so štátnou legislatívou. Ak by sme hľadali prienik týchto dvoch pohľadov, je potrebné zostať v rovine prirodzeného práva, ktoré je pochopiteľné pre obe strany.

Kresťanská cirkev má pripomínať spovedníkom, že ani v prípade hriechov, ktoré naplňajú skutkovú podstatu trestného činu, nikdy nie je dovolené uložiť penitentovi ako podmienku rozhrešenia povinnosť odovzdať sa civilnej spravodlivosti. No povzbudiť penitenta k takémuto naplneniu pokánia sa javí ako veľmi vhodné z prirodzeného poriadku a je už na jeho svedomí, ako sa k tomu postaví. Zároveň je nemysliteľné, aby spovedník povzbudzoval páchatel'a trestnej činnosti k mlčaniu, pretože by tak postavil hrádzu nielen ľudskej spravodlivosti, ale aj Božiemu milosrdenstvu.

Zo zápisnice zo svedeckej výpovede Dr. Karola Kmeťka²⁵ v súdnom procese s Dr. Jozefom Tisom a spol. pred Národným súdom v Bratislave dňa 6. januára 1947:

Predseda: „Teda, ja Vás musím upozorniť, že ako svedok, pred súdom nielen, že musíte vypovedať čistú pravdu, ale nemôžete nič zamlčať, čo je Vám vedomé, čo je Vám známo. Keby ste tak učinili, dopustili by ste sa nielen morálneho poklesku v zmysle cirkevných a morálnych predpisov, falošného svedectva poťažne falošnej prísahy, nakoľko budete popripade prisahaný, ale aj ťažkého trestného činu podľa civilných zákonov. Ináč môžete neodpovedať ako svedok na také otázky, ktoré Vám osobne, alebo Vaším najbližším príbuzným krvným spôsobom spôsobili ťažkú ujmu alebo škodu. Na také otázky môžete neodpovedať. Rovnako nemôžete byť vypočúvaný na také otázky, ktoré ste sa dozvedeli vo spovedi, na také fakty, ktoré ste sa dozvedeli vo spovedi alebo inak cirkevnými predpismi zakázané.“ (Predseda prečítal ustanovenie podľa ktorého duchovného nemožno vypočúť o tom, čo sa dozvedel vo spovedi alebo s cirkevným záväzkom musí zachovávať tajomstvo - teda kde cirkev už pre tento prípad ustanovuje, že duchovný ako taký musí zachovať tajomstvo).²⁶

3. Je spovedné tajomstvo nad civilnými zákonmi?

Ak zostaneme pri spovednom tajomstve ako pri čisto právnickom termíne, je potrebné konštatovať, že kánonické právo nie je nadradené nad civilnými zákonmi. Nemôžeme argumentovať tým, že kánonické právo je univerzálne, a teda presahuje hranice pôsobnosti právnych systémov jednotlivých štátov. Kánonické právo v súčasnosti jednoducho rieši vnútorné záležitosti katolíckej cirkvi, teda má celkom iné pole pôsobnosti ako civilné právo. No spovedné tajomstvo je termínom, ktorý presahuje rámec práva. Je záležitosťou vzájomnej

²⁴[online]. [21. novembra 2024] Dostupné na internete:

https://www.google.sk/search?sca_esv=08070020ca80eac9&hl=sk&gbv=2&q=rozhre%C5%A1enie+pri+spovedi&oq=rozhre%C5%A1enie+pri+spovedi&aqs=heirloom-srp..

²⁵ (* 12. december 1875, Dolné Držkovce – † 22. december 1948, Nitra) bol slovenský rímskokatolícky duchovný, diecézny biskup nitriansky, arcibiskup *ad personam*, autor náboženských publikácií a článkov.

²⁶ [online]. [cit. 21. novembra 2024] Dostupné na internete: <https://www.jozeffiso.sk/jt/k-zivotu/35-ocamisucastnikov/236-zapisnica-zo-svedeckej...>

dôvery, ktorá vzniká v okamihu spovede medzi kajúcim hriešnikom a slúžiacim spovedníkom. A malo by byť aj záležitosťou dôvery medzi cirkvou a občianskou spoločnosťou, ktorá naň nebude nazeráť s podozrením, ale s porozumením jeho významu a dôležitosti.²⁷

Slovenská republika dlhodobo je a aj bola krajinou, kde sa nábožensky založená časť obyvateľstva hlási ku kresťanskej viere. Toto náboženstvo sa viaže k rozmanitej histórii krajiny, ale aj k presvedčeniu ľudí, ktorí si s touto vierou spájajú najmä konanie dobra. Dominancia kresťanstva bola vždy výrazná a k tomu patria aj tradičné zvyky spojené s praktizovaním tejto viery. Jeden z kresťanstvom vyžadovaných úkonov je aj spoveď. V nej sa veriaci ústne vyzná spovedníkovi zo svojich hriechov, prejaví nad nimi ľútosť a spovedník mu udeľuje rozhrešenie.

Čo však v takom prípade, ak sa veriaci vyzná z páchania trestnej činnosti? Je kňaz viazaný právnymi predpismi Slovenskej republiky alebo zákonmi Božími, podľa ktorých nemôže porušiť spovedné tajomstvo? Táto dilema totiž stavia spovedníka do pozície výberu medzi rešpektovaním práva, ktoré môže mať reálny dopad na ďalšie trestné konanie alebo náboženského presvedčenia, ktoré je pilierom jeho duchovného života.

Spovedným tajomstvom v zmysle Trestného zákona a Trestného poriadku môžu disponovať iba kňazi a osoby poverené pastoračnou starostlivosťou cirkvi a náboženských spoločností, ktoré sú registrované Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Aktuálne je u nás registrovaných 18 cirkví, pričom každá musela splniť štátom požadované kritéria na registráciu, akými sú napr. 50 000 plnoletých členov a prezentácia jej učenia či poslania. Hoci rôzne cirkvi majú rôzne pravidlá správania sa prezentované ako „právne“ normy, treba mať na pamäti čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, ktorý hovorí, že Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát a neviaže sa na nijakú ideológiu či náboženstvo. Vychádzajúc z tohto prameňa práva ako najvyššej právnej normy v podmienkach Slovenskej republiky je zrejmé, že žiadne ustanovenia náboženských organizácií nemôže stáť nad zákonmi tejto republiky s výnimkami medzinárodných zmlúv.

Spovedné tajomstvo je upravené v Trestnom poriadku a Trestnom zákone iba okrajovo. Trestný poriadok upravuje tento inštitút v ustanovení § 130 ods. 2 kde stanovuje, že svedok je oprávnený odprieť vypovedať iba vtedy, ak by výpoveďou porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou činnosťou. V tomto prípade pôjde o osobu, ktorá je predovšetkým osoba s postavením kňaza alebo osoba poverená štátom registrovanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou k pastoračnej starostlivosti, ktoré disponujú určitými informáciami, o ktorých by mali vypovedať. Ide o informácie, ktoré sa dozvedeli pri individuálnej spovedi alebo pri ústnom rozhovore či písomne pod podmienkou mlčanlivosti od inej osoby za predpokladu, že ide o informácie dôležité pre trestné konanie, ktoré sú spôsobilé vystaviť nebezpečenstvu trestného stíhania túto osobu, ktorá v rámci individuálnej spovede alebo pastoračného rozhovoru, túto informáciu zverila.

Oprávnenie odprieť výpoveď vyplýva najmä zo skutočnosti, že štát uznáva povinnosť mlčanlivosti osôb poverených vykonávať duchovnú činnosť. Spovedníkovi sa úplne zakazuje použitie poznatku získaného zo spovede, ktorý by priťazil kajúcnikovi, aj keď je vylúčené akékoľvek nebezpečenstvo odhalenia. Slovenská republika v Základnej zmluve medzi ňou a Svätou stolicou konkrétne v čl. 8 ods. 1²⁸ uznáva, že spovedné tajomstvo je nedotknuteľné. Táto nedotknuteľnosť zahŕňa právo odmietnuť výpoveď pred štátnymi orgánmi Slovenskej republiky. Zmluva bola podpísaná 24. novembra 2000 vo Vatikáne a má

²⁷ [online]. [cit. 21. novembra 2024] Dostupné na internete: <https://svetkrestanstva.postoj.sk//91/80>

²⁸ [online]. [cit. 28. novembra 2024] Dostupné na internete: <https://spcp.prf.cuni.cz/dokument/kon-sr.htm>

povahu medzinárodnej zmluvy a okrem iného určuje, že Slovenská republika a Svätá stolica sa vzájomne považujú za nezávislé a autonómne subjekty medzinárodného práva a budú tieto princípy uplatňovať vo svojich vzájomných vzťahoch. Právo takéhoto svedka odoprieť výpoveď sa pritom nevzťahuje len na výsluch svedka, ale svedok ho môže uplatniť aj pri iných dôkazných prostriedkoch ním vykonávaných, ako napr. rekognícia, konfrontácia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus či previerka výpovede na mieste.²⁹

Právne zakotvenie dohôd vyplývajúcich zo Zmluvy zo Svätou stolicou bola uskutočnená v zákone č. 253 z 15. júna 2001, ktorým sa zmení a doplní Zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon³⁰ v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v § 167 ods. 4, v znení:

- (4) Povinnosť podľa odseku 1 sa nevzťahuje na osobu, ak by jej splnením porušila spovedné tajomstvo
a v § 168 ods. 3, ktorý znel:
- (3) Kto spácha čin uvedený v odseku 1, nie je trestný, ak by oznámením trestného činu porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá jej bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou.

Uvedené ustanovenia sú v aktuálne platnom Trestnom práve uvedené v úvode tohto pojednávania.

Z dôvodovej správy³¹ k zákonu č. 253/2001 Z. z., ktorým sa mení a doplní zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je zrejmé, že návrh zákona reaguje aj na ratifikáciu Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ktorá bola podpísaná vo Vatikáne v novembri 2000, konkrétne na článok 8, ktorý upravuje právo odmietnuť vypovedať pred štátnymi orgánmi Slovenskej republiky z dôvodu spovedného tajomstva a tajomstva informácie zverenej osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou. Predkladaný návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi, ako aj s medzinárodnými zmluvami a už spomínanou Základnou zmluvou medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ktorá bola ratifikovaná v decembri 2000.

Trestný zákon chráni spovedné tajomstvo v prípadoch, ak by išlo o spáchanie trestného činu neoznámenia trestného činu podľa ustanovenia § 340. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia tento trestný čin nie je trestný, ak by jeho oznámením porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou činnosťou. Rovnaká výnimka sa vzťahuje aj na trestný čin Neprekazenia trestného činu § 341 Trestného zákona, kde sa táto oznamovacia povinnosť nevzťahuje na prípady, ktorými by sa porušilo spovedné tajomstvo.

Aj keď spovedné tajomstvo niektorých náboženských organizácií je pomerne silne upravené a takmer neporušiteľné, samotná cirkev sa snaží predchádzať situáciám, ktoré by postavili spovedníka do neľahkej situácie v prípade spovedného tajomstva a sama internými normami určuje postupy pre osoby, ktoré pod ňu patria. Ako príklad môže poslúžiť smernica Konferencie biskupov Slovenska, prot. Č. K-386/2004-1³², kde sa v ustanovení § 10 ods. 3

²⁹ <https://www.pravne.noviny.sk/spov.tajom>.

³⁰ [online]. [cit. 28. novembra 2024] Dostupné na internete: *Zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon*

³¹ [online]. [cit. 04. decembra 2024] Dostupné na internete: <https://www.epi.sk/dovodova-sprava/dovodova-sprava-k-zakonu-c-253-2001-z-z.htm>

³² [online]. [cit. 04. decembra 2024] Dostupné na internete:

<https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/hladat/p/dokumenty-kbs/c/postup-v-pripadoch-sexualneho-zneuzivania-klerikmi>

špecificky stanovuje, že v prípade trestného činu pedofílie klerika po konzultácii s diecéznym biskupom a komisiou Konferencie biskupov Slovenska poverený kňaz informuje poškodených, že majú právo iniciovať trestné konanie. Podobné prípady možno nájsť v kódexe kanónického práva, ktorý zahŕňa pravidlá pre členov katolíckej cirkvi.

V prípade trestného konania treba zvýrazniť, že Trestný poriadok chráni svedecké tajomstvo iba ak osoba, ktorá ním disponuje, je v procesnom postavení svedka. Ak by nastal prípad, že by takáto osoba bola v pozícii obvineného, resp. obžalovaného, nemohla by sa odvolávať na ustanovenie § 130 ods. 2 Trestného poriadku. Veľmi dobre by to mohlo byť ilustrované na inštitúte spolupracujúceho obvineného, ktorý musí pravdivo vypovedať o každej trestnej činnosti, ktorá mu je známa alebo ktorej bol svedkom či účastníkom.

Penitent si musí uvedomiť, že vykonaním úkonu spovede a následným poskytnutím rozhrášenia zo strany oprávnenej osoby tomuto nezaniká trestnosť za skutok, ktorý spáchal zo strany štátu. Teda osoba penitenta naďalej bude podliehať civilnému právu, ale s istotou zaručenou zákonom, že voči jeho osobe nebude použitý ako dôkazný prostriedok výsluch svedka, ktorý bol v pozícii spovedníka a teda jeho „priznanie“ sa pri spovedi nemôže byť brané ako dôkaz a orgán činný v trestnom konaní sa o ňom ani vlastne nedozvie.

Na našej súčasnej politickej scéne je však parlamentná politická strana, ktorá má vo svojom programe modifikáciu Vatikánskej zmluvy spôsobom, ktorý by zrušil svedecké tajomstvo. Úder proti občianskym právam a slobodám v tomto smere nevedie ľavica (kde by sa mohlo predpokladať ateistické zmýšľanie), ale strana, ktorá sa hrdí tým, že údajne chce čo najväčšiu mieru slobody pre jednotlivca. „*Vatikánske zmluvy sú problémom pri utajovaní trestných činov duchovným z dôvodu svedeckého tajomstva a pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti z dôvodu výhrady vo svedomí.*“³³. Argument znie na prvý pohľad jednoducho a presvedčivo – svedecké tajomstvo by týmto stavalo cirkevné zákony nad štát. Táto argumentácia je taká jednoduchá, že by sa mohla javiť elegantná, keby pre svoj zúžený náhľad v posudzovaní problematiky ako celku nebola skôr nekomplexná. Štát totiž (nielen na Slovensku, ale v celej Európe) síce skutočne ponúka výnimku, ktorá sa prelína s katolíckymi predstavami o svedeckom tajomstve, ale z úplne iných dôvodov než je kánonské právo Rímskokatolíckej (či ktorejkoľvek inej) cirkvi. Hoci ľudovo je svedecké tajomstvo vysvetľované ako akási vymožitelnosť kňaza, ústavnoprávna argumentácia je úplne iná a cirkevné právo pri nej nehraje žiadnu rolu. Nie kňaz má právo nevypovedať, ale občan (v duchovnom jazyku veriaci) má právo na diskretný rozhovor. Hlavným beneficiantom totiž nie je kňaz, ale individuálny občan – práve ten jednotlivec, ktorého práva chce politická strana údajne chrániť. Ten totiž má právo na výkon svojej náboženskej slobody, do ktorého spadá aj dôverný rozhovor s duchovným.

Ak by veriaci počítal s tým, že kňaz môže jeho zločin nahlásiť polícii, najjednoduchším riešením pre neho by bolo, aby čin zamlčal alebo jednoducho na spovedi nešiel. Pochybnosti možno mať aj o tom, či by bol vôbec dosiahnutý cieľ lepšieho objasnenia trestných činov, alebo či by, naopak, nemal protikladný účinok. Týmto spôsobom by kňaz stratil akýkoľvek vplyv na páchatel'a, aby ho mohol priviesť k ochote sám sa priznať polícii. Ešte horší dosah by to mohlo mať na ľudí, ktorí napríklad pre problémy so psychickým zdravím môžu mať násilné fantázie, ktoré konzultujú so svojim kňazom, farárom či rabínom. Ak by sa títo (zatiaľ nič protiprávne nekonajúci) ľudia museli obávať prezradenia, zrejme by za cirkevnou autoritou nešli. Namiesto očakávania, že štát reálne odhalí viac plánovaných zločinov, by sa pravdepodobne dosiahlo to, že mnoho samovrahov by sa rozhodlo zamlčať svoje ťažkosti, než aby riskovali, že sa ich problémy dostanú na verejnosť. Výsledky si možno hypoteticky predstaviť – viac vražd, samovražd a iných incidentov len preto, lebo časť psychicky chorých sa nebude mať na koho obrátiť.

³³ [online]. [cit. 11. októbra 2024] dostupné na internete: <https://svetkrestanstva.postoj.sk//91/80>

Náboženská sloboda nie je len pozitívna, teda právom na výkon svojho náboženského presvedčenia (slovo pozitívna tu nie je hodnotiacim pojmom, ale iba popisom princípu slobody pre niečo), ale aj negatívna (opäť deskriptívne vyjadrenie slobody od niečoho). Inými slovami, náboženská sloboda neznamená len slobodu praktizovať svoje náboženské presvedčenie, ale aj slobodu nemusieť praktizovať žiadne náboženstvo. Ak sa raz tento dôležitý princíp pošliape, niet dôvodu, prečo by napríklad niekto nemohol obmedzovať nielen tú pozitívnu slobodu, ale aj tú negatívnu. Na celoštátnej úrovni je to síce vysoko nepravdepodobné (hypoteticky však nie nemožné), ale ak už by neplatili ústavné normy a princípy, kto garantuje, že tu jedného dňa ktosi nezavedie štátne náboženstvo a nezačne perzekuovať údajných „heretikov“³⁴ a „kacírov“³⁵? Alebo (trochu menej nepravdepodobné): Čo ak nejaká katolícka, kalvínska, evanjelická či iná obec vyhlási, že ich náboženstvo je to jediné správne a na území obce jediné legálne? Aj bez obmedzenia negatívnej slobody by sa však aj obmedzenie pozitívnej náboženskej slobody stalo nebezpečným precedensom. Nie je, žiaľ, vôbec vylúčené, že ak by podobný návrh politicky prešiel, nejaká extrémistická obec či župa by mohla zakázať výkon islamu, judaizmu či nejakého iného menšieho vierovyznania.

4. Dotazníková metóda poznania

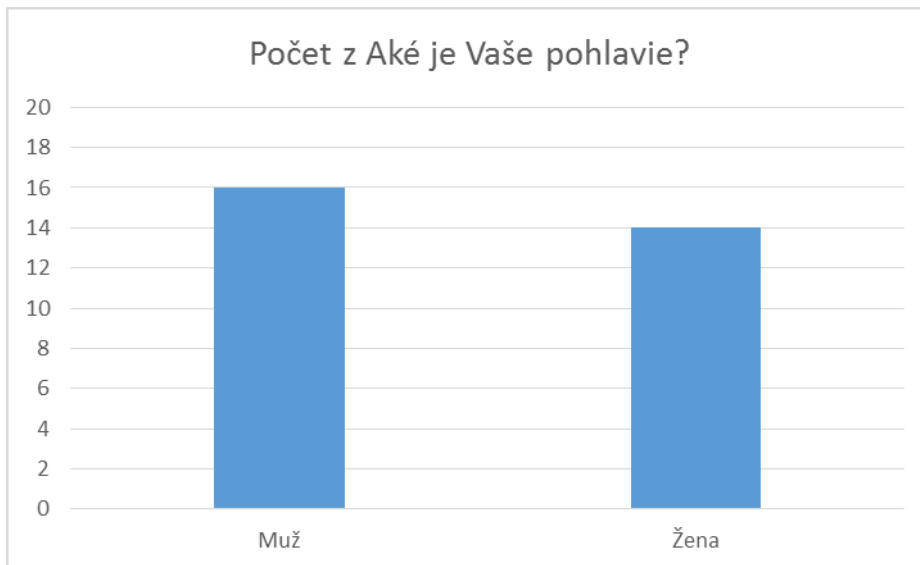
V rámci práce na štúdiu bolo autormi spracované dotazníkové spracovanie prieskumu na náhodnom výbere nereprezentatívnej vzorky osôb rôzneho vzdelania, veku, náboženského presvedčenia. Dotazníková metóda je typickou metódou najmä kvantitatívneho výskumu, ale aj štatistickej evidencie – analýzy vývoja, vyhodnocovania a zhromažďovania empirických dát o rozmanitých spoločenských javoch, ktoré získavame prostredníctvom odpovedí respondentov na položené otázky. Vybraná skupina ľudí, ktorí odpovedali na poslaný formulár, je uložená v emailovej databáze autorov článku. Formulár bol poslaný elektronicky na emailové adresy našim kontaktom, ktorí sa vyjadrili na položené otázky. Zo všetkých 45 poslaných formulárov sa nám vrátilo 30 odpovedí. Prieskum bol realizovaný v dňoch 29.10. – 7.11.2024.

---

³⁴ prívrženec al. hlásateľ názorov, ktoré sa odchyľujú od oficiálnej cirkevnej, umeleckej a inej doktríny, ideológie al. praxe • heretik • bludár: stredovekí ...

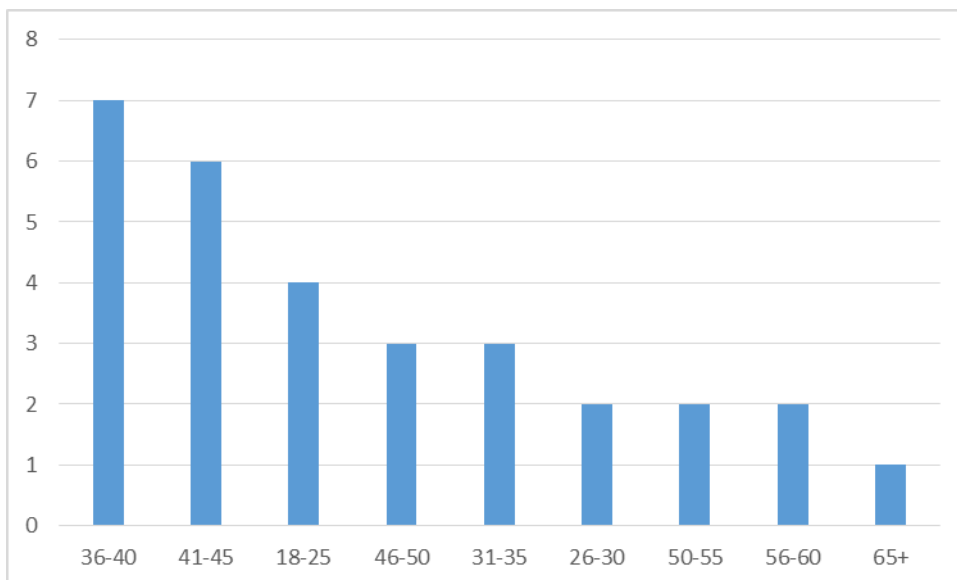
³⁵ [online]. [cit. 10. decembra 2024] Dostupné na internete: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Kac%C3%ADr>

1. Počet z Aké je Vaše pohlavie?

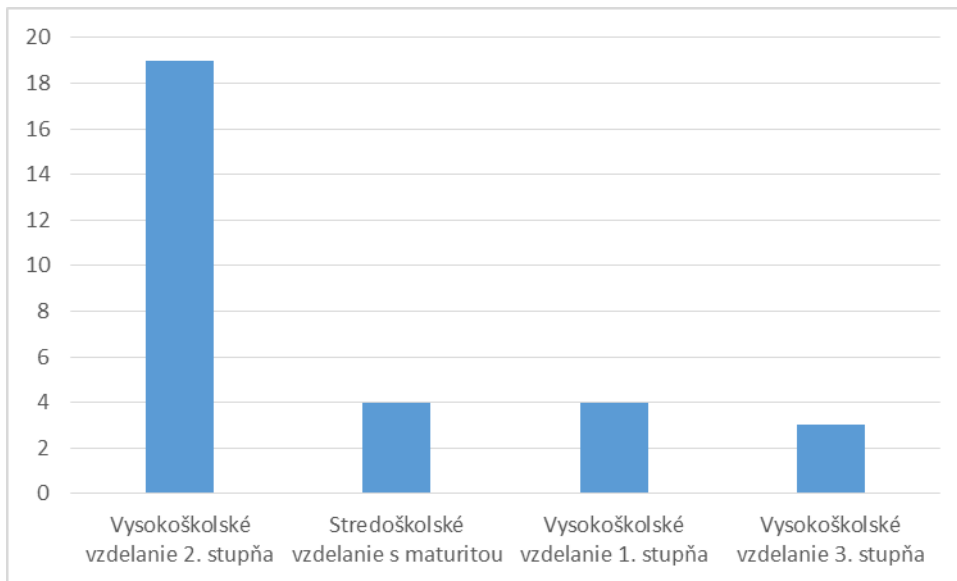
Respondenti, ktorí odpovedali, tvorili skupina 30 ľudí. Mierne prevládali muži, ale ako vyplýva z grafu, boli rozdelení pomerne rovnomerne: v pomere 16 mužov a 14 žien.

2. Aký je Váš vek?

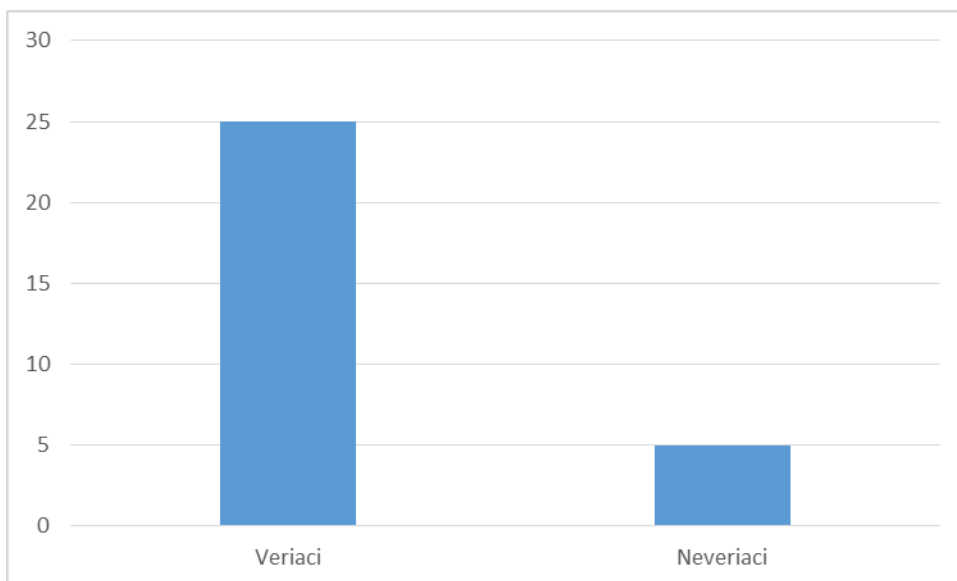
Z pohľadu vekovej skupiny prevládali ročníky od 36 do 45 rokov, ale veková štruktúra respondentov je podľa nás zastúpená pomerne dostatočne výpovedne.

3. Aké je Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie?

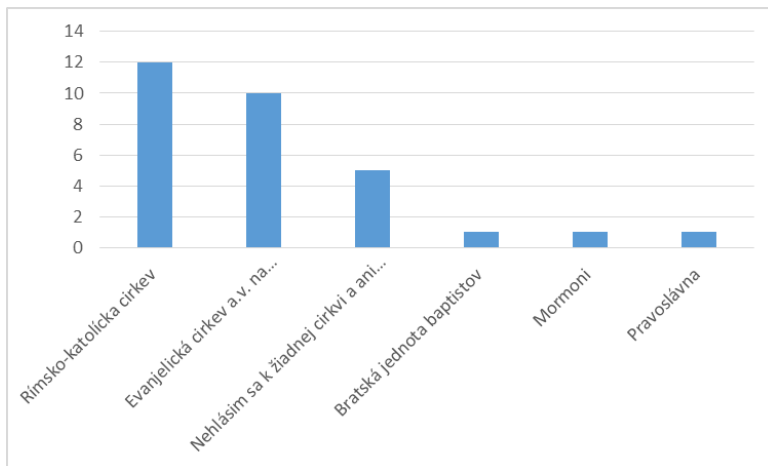
Z grafu vyplýva, že spomedzi všetkých respondentov najviac prevládali odpovede tých, ktorí dosiahli vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa. Vzdelanostné zastúpenie respondentov svedčí o osobách, ktorých posúdenie problematiky predpokladá určitý stupeň uvážlivého nadhľadu.

4. Aké je Vaše náboženské presvedčenie?

Percento veriacich, ktorí odpovedali, dosiahlo 83 % veriacich. Respondenti vzhľadom k vysokému počtu veriacich sú zrejme osobami, ktorých by sa rozpracovávaná problematika priamo mohla dotýkať.

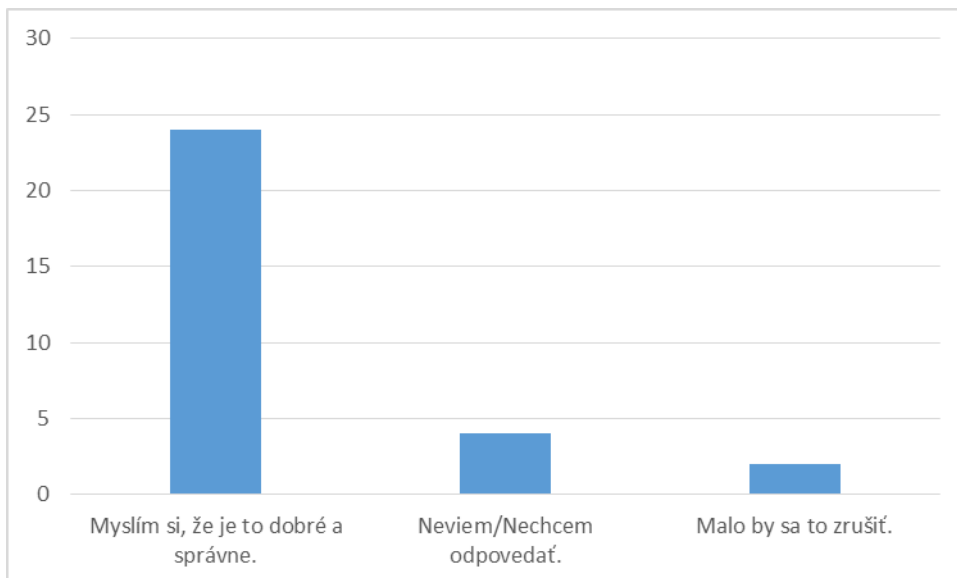
5. Ak ste veriaci, ku ktorej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti sa hlásite?

Medzi respondentmi – veriacimi najviac prevláda rímsko-katolícka cirkev a potom evanjelická cirkev augsburského vierovyznania na Slovensku.

Piati sa nehlásia k žiadnej cirkvi, čo potvrdzuje aj predošlá otázka týkajúca sa religiozity, že nie sú veriaci.

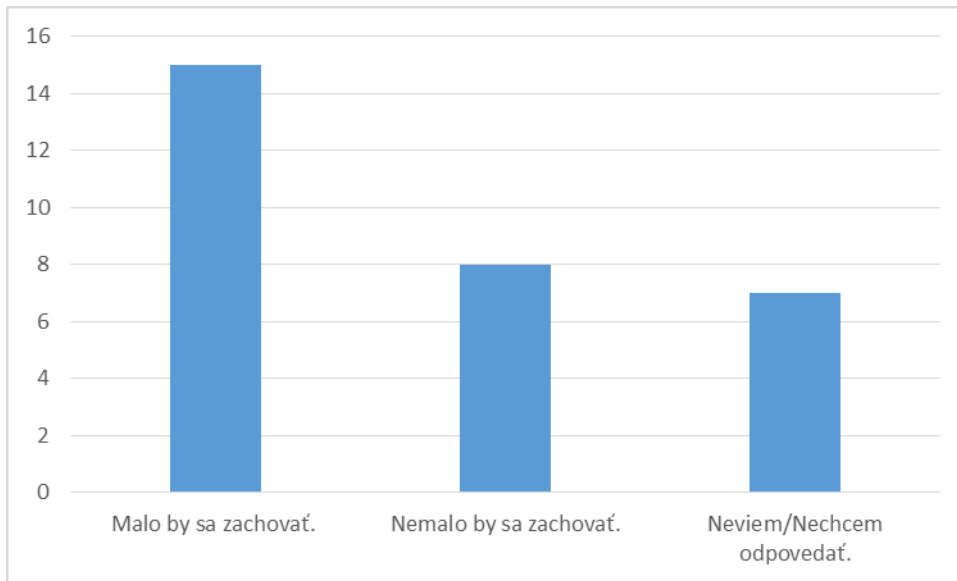
6. Aký je Váš názor na inštitút spovedného tajomstva?

80 % tých, ktorí odpovedali na túto otázku, si myslí, že inštitút spovedného tajomstva je dobrý a správny. Ako vidíme, tých 80 % ľudí, ktorí sa hlásia k veriacej skupine, zastáva názor, že spovedné tajomstvo je dobré a správne.

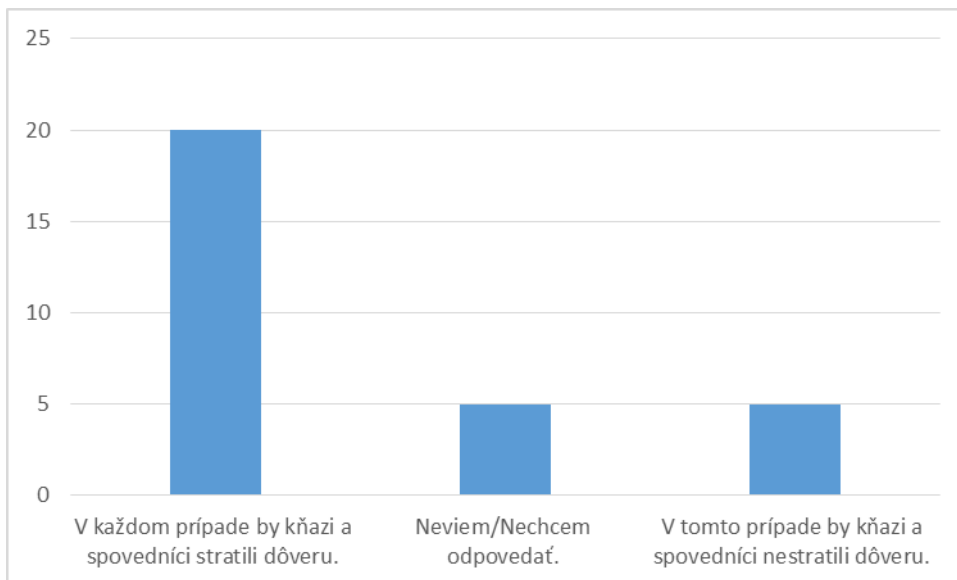
Štyria respondenti sa nevedeli alebo nechceli vyjadriť a dvaja si myslia, že by sa mal úplne zrušiť.

7. Myslíte si, že by sa malo spovedné tajomstvo zachovať vzhľadom na zlepšenie objasnenia trestného konania?

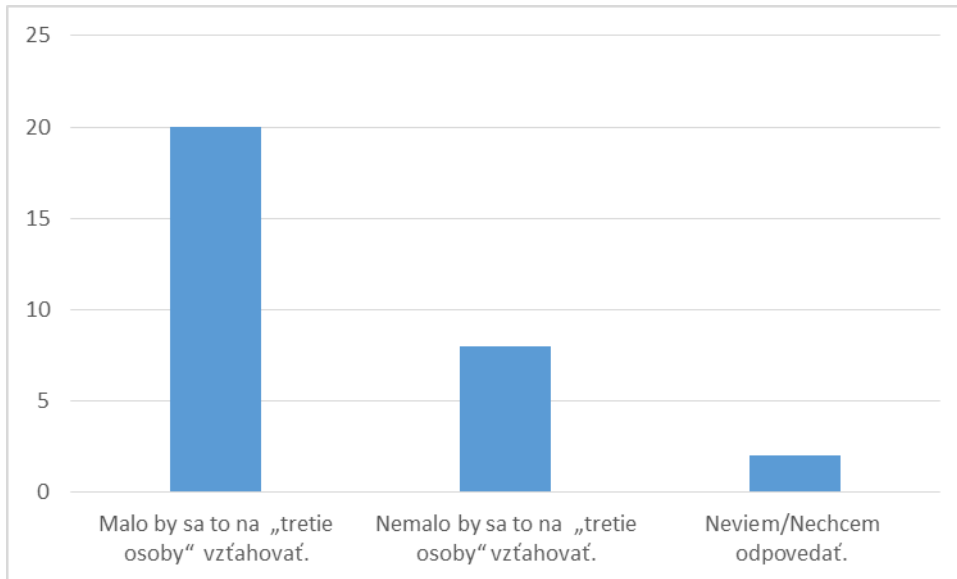
V súvislosti so zlepšením objasnenia trestného konania by sa presná polovica vyjadrila k tomu, aby sa zachovalo. Približne jedna štvrtina respondentov sa vyjadrila kriticky a druhá štvrtina nevedela/nechcela odpovedať.

8. Nestratili by kňazi a spovedníci dôveru, pokiaľ ide o ich spovedníkov a kajúcnikov v tom, že keď im povedia svoje hriechy a priestupky v domnienke spovedného tajomstva, nakoniec to kňazi a spovedníci môžu v istých momentoch (trestné konanie) povedať a použiť?

Z týchto odpovedí vyplýva, že u 2/3 respondentov jasne prevláda názor, že prezradením a využitím spovedného tajomstva by kajúcnici stratili dôveru voči spovedníkom. Tretina respondentov nevedela a nechcela odpovedať a tretina si myslela, že by nestratili dôveru.

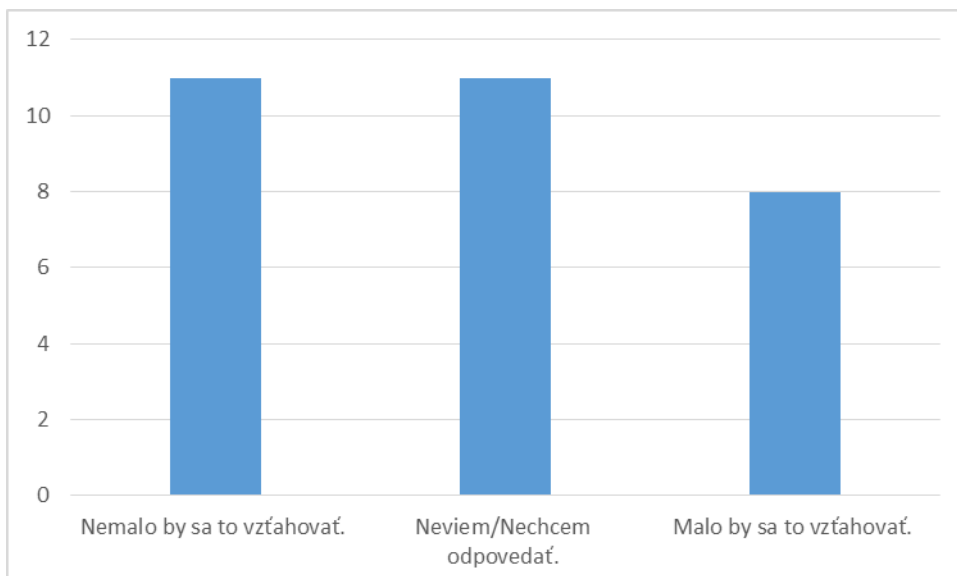
9. Podľa kánonického práva aj tlmočník alebo aj ktokoľvek iný, kto by sa akýmkoľvek spôsobom dozvedel o hriechoch zo spovede, je viazaný spovedným tajomstvom. Myslíte si, že by sa toto spovedné tajomstvo na tieto „tretie osoby“ nemalo vzťahovať?

Z odpovedí na túto otázku vyplýva, že 2/3 respondentov zastáva názor, aby sa spovedné tajomstvo vzťahovalo aj na tlmočníka a tretiu osobu pri spovedi, ktorí by sa dozvedeli o hriechoch a priestupkoch. Takmer 1/3 respondentov zastáva názor, že by povinnosť mlčať by sa nemala vzťahovať a dvaja respondenti sa nevedeli a nechceli k tomu vyjadriť.

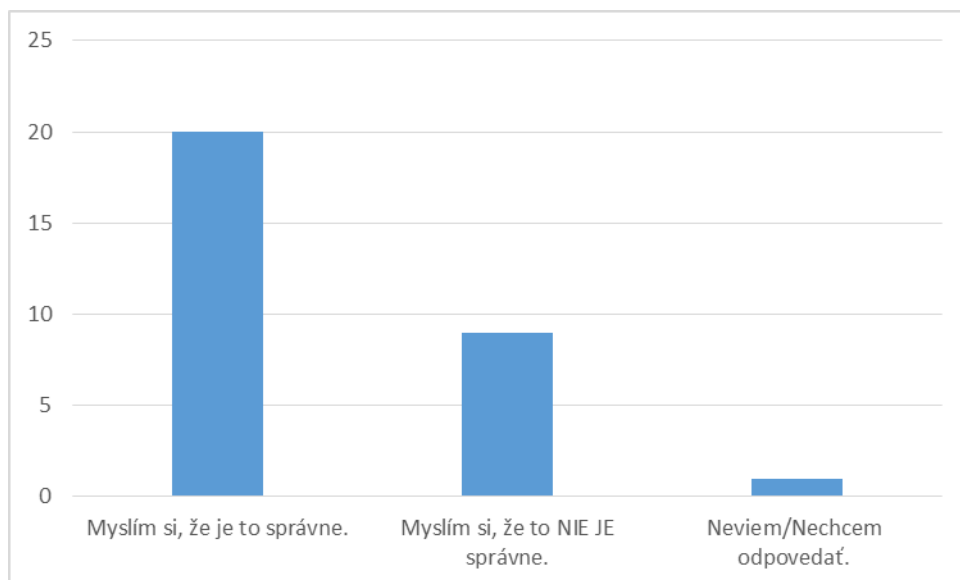
10. Aký je váš názor na civilné a kánonické právo?

Malo by sa aplikovať a brať na zreteľ kánonické právo v priestore Slovenskej republiky, ktorá je a aj bola krajinou, kde sa nábožensky založená časť obyvateľstva hlási ku kresťanskej viere?

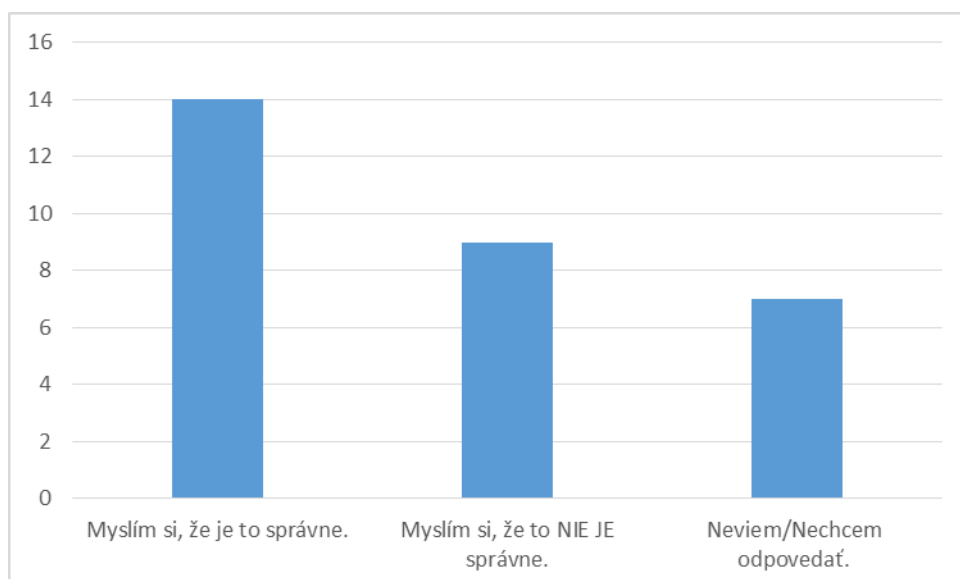
Odpovede respondentov na túto otázku sú v podstate vyrovnané. Početnosť názorov zrejme zodpovedá všeobecným trendom v spoločnosti

11. Myslíte si, že je správne, že Trestný poriadok upravuje inštitút spovedného tajomstva v ustanovení § 130 ods. 2 kde stanovuje, že svedok je oprávnený odoprieť vypovedať iba vtedy, ak by výpoveďou porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou činnosťou?

U respondentov prevláda názor, ktorý potvrdzuje správnosť aktuálnej právnej úpravy problematiky v legislatíve problém upravujúcej.

12. Považujete, za správne, že aj cirkvi sa snažia predchádzať situáciám, ktoré by postavili spovedníka do neľahkej situácie v prípade spovedného tajomstva a sama internými normami určuje postupy pre osoby, ktoré pod ňu patria?

V spoločnosti mierne prevláda názor, že aj cirkev by mala prispieť k riešeniu daného problému a to zrejme aktívnejším sa zapájaním do riešenia situácie z jej pohľadu a za rešpektovania kanonického práva.

13. Ak je ešte niečo, čo by ste radi vyjadrili k téme spovedné tajomstvo a dôkazový prostriedok, využite tento priestor.

Komentár č. 1: „Podľa mňa je vo veľkej miere narábanie s touto témou aj záťažou svedomia spovedníka.“

Komentár č. 2: „Keď je možnosť OČTK prelomiť obchodné a bankové tajomstvo v prípade trestného činu a jeho prešetrovania, rovnako je to aj pri lekároch, nevidím dôvod, prečo tu by to malo byť inak, ak ide o právo poškodeného v procese vyšetrovania...“

Komentár č. 3: „Myslím si, že pokiaľ ide o prehrešok, drobný priestupok, osobné zlyhanie alebo skrat v malom rozsahu, kedy sú vzniknuté škody napravitel'né, dá sa apelovať na svedomie. Pokiaľ ale ide o zvlášť závažný trestný čin, pri ktorom dôjde k výraznej alebo fatálnej ujme, poškodeniu či už života, zdravia alebo majetku, len ľútosť, vyspovedanie sa a „správne nasmerovanie“ kajúcnika s výzvou o polepšenie a nápravu života nestačí, ale je to len prvý krok. Musia byť vyvodené dôsledky. V tom prípade by aj spovedajúci farár mal mať možnosť na to upozorniť a spovedať „pod podmienkou“, že je nútený poskytnúť súčinnosť príslušným orgánom, ak sa chystá spovedajúci sa človek vyspovedať z takejto ťažkej veci. V tom prípade nie je porušené spovedné tajomstvo a spovedajúci sa človek má možnosť výberu, či sa zverí s vecou, ktorá musí byť „posunutá“ ďalej. Otázkou je, ako to zadefinovať, čo tam už spadá a čo ešte nie. Samozrejme, deformuje to možnosť „ulaviť svedomiu“, keď už človek naberie odvalu a vôbec s niečím takým vyjde na povrch.“

Komentár č. 4: „Spovedné tajomstvo by som celkom zrušila, a tak by sa predišlo zbytočne týmto polemikám okolo neho.“

Komentár č. 5: „Spovedné tajomstvo by sa malo v Trestnom poriadku rozpracovať širšie, aby príslušné ustanovenia na odopretie vypovedať boli jednoznačné a zrozumiteľné.“

Pravdou je, že otázky sme kládli v súvislosti s riešeným problémom, ktorý je možné vysvetliť z hľadiska poznania názorov verejnosti a rezonovania problému vo verejnosti aj podľa týchto otázok a najmä odpovedí na ne. Skladbou a obsahom otázok sme sa snažili nevzbudiť u respondentov nedôveru ani ľahostajnosť pri formulácii odpovedí. Zo získaného penza odpovedí sme získali určitý stupeň poznania, ktorý je vlastný takémuto vzorcu respondentov k danému problému.

5. Riadený rozhovor

Rozhovor ako vedecko-výskumná a diagnostická technika má univerzálne použitie. Je jedným z dôležitých nástrojov verbálnej komunikácie medzi ľuďmi. Rozhovor ako vedecko-výskumný proces je charakterizovaný zámernou a podľa potreby opakovanou interakciou a interkomunikáciou. V rozhovore získavame potrebné informácie cestou bezprostrednej komunikácie pýtajúceho sa s opytovaným. Rozhovor je verbálnou komunikáciou, pri ktorej dochádza k stimulovaniu a prenosu informácie o vopred vymedzenom objekte skúmania. Riadený rozhovor je rozhovor, ktorého priebeh stanovuje opytujúci sa s cieľom získať informácie v súvislosti s konkrétnym problémom zo strany respondenta.

Primárnym cieľom týkajúcim sa tvorby predloženej vedeckej štúdie bolo jej cieľavedomé a systematické spracovanie. Pri rešpektovaní uvedeného samotné spracovanie práce, jej štruktúra a textový obsah sme prispôbovali naplneniu tejto ambície. Snažili sme sa vymedziť a spracovať konkrétne teoretické východiská, ktoré je možné využiť pri riešení teoretických, ale aj praktických otázok spojených s problematikou dôkazných prostriedkov pod prizmou spovedného tajomstva. Pri naplňaní tejto úlohy sme rešpektovali, že v štruktúre teórie sú zosumarizované poznania o konkrétnej realite, jej aktuálnom obraze, jej problémoch, možnostiach ich identifikácie a možnostiach riešenia a prípadných víziách, ktorými je možné túto realitu pozitívne vnímať a v plnom rozsahu akceptovať.

Do empirického výskumu sme formulovali otázky týkajúce sa rozpracováanej problematiky, na ktorých odpovediach sa dokresľuje výsledný produkt. V rámci riadeného rozhovoru boli tieto otázky položené odbornej autorite z cirkevných radov. Odpovede uvádzame v plnom znení.

Otázka č. 1: Je potrebné, aby bola v legislatívnom systéme Slovenskej republiky zakomponovaná problematika spovedného tajomstva?

Odpoveď: „*Spovedným tajomstvom v zmysle Trestného zákona Trestného poriadku môžu disponovať iba kňazi a osoby poverené pastoračnou starostlivosťou cirkvi a náboženských spoločností, ktoré sú registrované Ministerstvom kultúry SR. Spovedné tajomstvo je upravené v Trestnom poriadku, ako aj v Trestnom zákone iba okrajovo. Trestný poriadok upravuje tento inštitút ustanovení §130, ods. 2, kde stanovuje, že svedok je oprávnený odoprieť výpoveď aj vtedy, ak by výpoveďou porušil spovedné tajomstvo, alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ústne, alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou. Ide o informácie, ktoré sa dozvedeli pri individuálnej spovedi, alebo pri ústnom rozhovore či písomne pod podmienkou mlčanlivosti od inej osoby, pod podmienkou mlčanlivosti, že ide o informácie dôležité pre trestné konanie, ktoré sú spôsobilé vystaviť nebezpečenstvu trestného stíhania osobu, ktorá mu takú informáciu zverila. Spovedníkovi sa úplne zakazuje použitie poznatku získaného zo spovede, ktorý by priťažil kajúcnikovi, aj keď je vylúčené akékoľvek nebezpečenstvo odhalenia.*“

Otázka č. 2: Považujete premietnutie ustanovenia článku 8 Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ktorá bola podpísaná vo Vatikáne v novembri 2000, do súčasne platnej právnej úpravy v oblasti Trestného práva Slovenskej republiky za dostačujúce?

Odpoveď: „*Áno, myslím, že je dostačujúce, pretože právna úprava v Základnej zmluve medzi SR a Svätou stolicou v článku 8, ods. 1 uznáva, že spovedné tajomstvo je nedotknuteľné. Táto nedotknuteľnosť zahŕňa právo odmietnuť výpoveď pred štátnymi orgánmi SR. Právo takéhoto svedka odoprieť výpoveď sa pritom nevzťahuje len na výsluch svedka, ale svedok ho môže uplatniť aj pri iných dôkazných prostriedkoch ním vykonávaných, ako je rekognícia, konfrontácia, alebo rekonštrukcia.*“

Otázka č. 3: Bolo by podľa Vás potrebné spovedné tajomstvo v právnych kódexoch platných v Slovenskej republike upraviť, konkretizovať resp. nejak inak meniť?

Odpoveď: „*Myslím, že nie, pretože spovedné tajomstvo je chránené aj trestným zákonom v ustanoveniach §340 Trestného zákona.*“

Otázka č. 4: Je možné konštatovať, že kánonické právo je nadradené v problematike spovedného tajomstva civilnému právu?

Odpoveď: „Ak berieme do úvahy Vatikánsku zmluvu so SR, tak spovedné tajomstvo stanovené cirkevným právom je nedotknuteľné a nemôžeme ho porušiť za žiadnych okolností, ktoré by viedlo k usvedčeniu páchatel'a alebo inak by znevážilo osobu, ktorá sa zverila kňazovi (svedkovi udalosti), ktorá by mohla viesť k vyzradeniu alebo poškodeniu penitenta - kajúcnika. V minulosti boli snahy vo viacerých štátoch redukovať spovedné tajomstvo iba na niektoré prípady.

Avšak spovedné tajomstvo nemôžeme brať ako nadradené civilnému právu, pretože spovedné tajomstvo je zakotvené ako súčasť civilného práva aj v trestnom konaní a Trestnom poriadku.“

Otázka č. 5: Zo spovedného tajomstva, tak ako je upravené v trestno-právnych normách platných v Slovenskej republike, hlavným beneficiantom nie je kňaz, ale individuálny občan, ktorý má právo na výkon svojej náboženskej slobody, do ktorej spadá aj dôverný rozhovor s duchovným. Vyjadrite sa k tomuto tvrdeniu.

Odpoveď: „Ak by bola osoba rozhodnutá dosiahnuť benefity cez spovedné tajomstvo, napr. uvedie skutočnosť krádeže, ktorú chce spáchať kňazovi, aby kňaz nemohol urobiť protiopatrenia, čo by viedlo k zabráneniu krádeže. Aj v takomto prípade kňaz nesmie prezradiť chystaný protiprávny úkon. Čiže spovedné tajomstvo je absolútne a kňaz, ktorý by priamo prezradil spovedné tajomstvo „sub grave“ v ťažkej veci je exkomunikovaný trestom „late sentiae“ – dopredu vyneseným trestom exkomunikácie, ktorý je zverený len Svätému Otcovi.“

Otázka č. 6: Uveďte, akým spôsobom by štát, resp. Svätá stolica mohli v problematike spovedného tajomstva zmierniť pocit určitej formy diskriminácie voči občanom, ktorí sa nehlásia k žiadnemu náboženstvu?

Odpoveď: „Nevidím priestor na zmierňovanie pocitu diskriminácie voči občanom, ktorí sa nehlásia k žiadnemu náboženstvu. Ak chcú byť viazaní spovedným tajomstvom, nepotrebujú byť zaradení do nejakej konfesie, pretože kňaz je viazaný spovedným tajomstvom aj od osoby, ktorá neparí do žiadneho cirkevného spoločenstva, pokiaľ si to tá osoba želá alebo si je vedomá, že ide o dôverný rozhovor. Čiže spovedné tajomstvo je uplatňované voči všetkým osobám, ktoré sa rozhodnú využiť inštitút spovede.“

Otázka č. 7: Môže možnosť využitia inštitútu spovedného tajomstva na strane páchatel'a trestnej činnosti u neho vyvolať dojem určitého stupňa „beztrestnosti“?

Odpoveď: „Myslím si, že áno. Niekedy túto skutočnosť aj osoby páchajúce trestnú činnosť využívajú.“

Otázka č. 8: Je páchatel'mi trestnej činnosti využívaný inštitút spovedného tajomstva? V akom rozsahu?

Odpoveď: „Na túto otázku odpovedať nemôžem, pretože som viazaný spovedným tajomstvom, z ktorého si nemôžeme robiť žiadne štatistiky alebo údaje, ktoré by mohli viesť k zníženiu dôveryhodnosti dôverných rozhovorov u kňaza. Čiže štatistické údaje takéhoto charakteru sú nedôveryhodné, pretože sa nikde neuvádzajú.“

Záver

Sústava dôkazov ako súbor procesných úkonov (dôkazných prostriedkov) realizovaných miestne a vecne príslušným orgánom činným v trestnom konaní v sebe subsumuje dôkazné prostriedky vymenované a špecifikované v §§ 120 až 160 zákona č.

301/2005 Z.z. v platnom znení. Teda ucelený súbor možností policajta³⁶ v rámci vyšetrovania či skráteného vyšetrovania nadobúdať poznanie o predmete dokazovania tak, aby bol odhalený a následne usvedčený páchatel' policajne relevantnej udalosti majúcej charakter trestného činu.

Jednotlivé policajne relevantné udalosti kvalifikované ako trestné činy sú vo svojej podstate jedinečné a jedinečný je aj spôsob dokazovania a z toho vyplývajúci výber vhodných a efektívnych dôkazných prostriedkov, poradie a rozsah ich použitia prostredníctvom ktorých je možné zistiť všetky skutočnosti a okolnosti dôležité na aplikáciu príslušnej (najmä vhodnej a efektívnej) právnej možnosti.

Rešpektovanie základných zásad trestného konania spočíva aj v tom, že orgány činné v trestnom konaní konajú z úradnej povinnosti. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. Je možné dodať, že konanie policajta³⁷ v procese dokazovania je pri výbere najvhodnejších, najefektívnejších dôkazných prostriedkov výrazne subjektívne. V uvedenej subjektivite nie je potrebné vnímať problém, ale očakávať skôr podstatný benefit, a to, samozrejme, za predpokladu, že policajt realizujúci vec, je na svoju prácu náležite odborne a profesionálne zdatný. V použití jednotlivých dôkazných prostriedkov nie je rovnako možné hľadať uniformitu, a to často ani v prípadoch skutkových podstát trestných činov zaradených pod totožnú hlavu či oddiel trestného práva hmotného. Práve reálna a najmä profesionálna voľná úvaha až kreativita sú hodnotami schopnými posúvať poznanie v rámci trestného konania ku jeho rýchlemu a komplexnému naplneniu.

Náboženská sloboda je jedným z pilierov demokratického štátu, nesmie sa však na ňu hľadiť ako na absolútnu. Mnohí predstavitelia cirkvi argumentujú, že spovedné tajomstvo musí byť neporušiteľné z dôvodu slobody svedomia penitenta, a preto si penitent musí byť v každom momente istý, že sviatosťný rozhovor ostane tajomstvom spovede. Rovnako tým, že kňaz, ktorý priamo porušuje spovedné tajomstvo, upadá do exkomunikácie,³⁸ a ten, kto ho porušuje nepriamo, má byť potrestaný podľa závažnosti deliktu.³⁹

Je potrebné však vždy mať na pamäti prvý článok ústavy, ktorý hovorí, že Slovenská republika sa neviaže na žiadnu ideológiu či náboženstvo. Potreba predchádzať trestnej činnosti o to viac tak závažnej, akou je napr. útok na život, sexuálne zneužívanie maloletých, nesmie byť ohraničená alebo potieraná z náboženských motívov. To, že jedinec musí strpieť oprávnený zásah do svojich práv z dôvodu prešetrovania trestných činov, je základným predpokladom pre úspešné usvedčenia páchatel'a. Nech sú dôvody veriacich akokoľvek cnostné a dobromyseľné, v prvom rade je potrebné vždy myslieť na fyzický a duševný stav obetí, ktoré by v prípade spáchania takéhoto trestného činu na ich osobách mohli byť doživotne poznačené. Z uvedeného je potrebné vyvodit' záver, že náboženské práva zrejme nesmú stáť nad právom na život a na zachovanie ľudskej dôstojnosti a cti. Z uvedeného je teda zrejmé, že naša spoločnosť sa v určitom časovom horizonte zrejme bude musieť opätovne touto problematikou zaoberať, čomu však musí predchádzať rozsiahla odborná diskusia.

---

³⁶ § 10 ods. 8, 9, 10 zákona č. 301/2005 Z.z. v platnom znení

³⁷ § 10 ods. 8, 9, 10 zákona č. 301/2005 Z.z. v platnom znení

³⁸ Exkomunikácia (z lat. *ex-communicare*, doslova: postaviť mimo spoločenstva, vylúčiť zo spoločenstva) je dočasné (teda do doby, kým nepríde k náprave previnenia) vyobcovanie z náboženského spoločenstva <https://sk.wikipedia.org/wiki/Exkomunik%C3%A1cia>

³⁹ [online]. [cit. doplniť dátum] Dostupné na internete:

https://www.google.sk/search?hl=sk&source=hp&biw=&bih=&q=k%C3%

Literatúra

- CÍSAŘOVÁ, Dagmar, Jaroslav FENYK a kol. *Trestní právo procesní. 4. aktualizované vydání*. Linde Praha, 2006.
- ŠIMON, Ladislav. Dezinformácia a dôkazné prostriedky. In: *20 rokov katedry vyšetrovania – dôkazné prostriedky vo vyšetrovaní*. APZ Bratislava, 2015. ISBN 978-80-8054-635-9
- IVOR, Jaroslav a kol. *Trestné právo procesné druhé, doplnené a prepracované vydanie*. Bratislava: JURA EDITION. 2010.
- Zákon č. 301/2005 Z.z. (Trestný poriadok)*
- Ústavný zákon č. 460/1992 Zb. čl. 79 Ústavy Slovenskej republiky*
- Strafprozess - Ordnung vom 23. Mai 1873, Nr. 119 samt allen ergänzenden und erläuternden Gesetzen und Verordnungen. Fünfter Band: Strafprozess und Strafprozessuale Nebengesetze. Erste Abteilung [Trestný poriadok z 23. mája 1873, č. 119 spolu so všetkými doplnujúcimi a vysvetľujúcimi zákonmi a nariadeniami. Piaty zväzok]. - 12. neu revidierte Auf. - Wien: Verlags- und Universitäts Buchhandlung, 1909. - 730 s.*
- [online]. [cit. 22. októbra 2024]. Dostupné na internete: https://sk.wikipedia.org/wiki/Gratianov_dekr%C3%A9t
- [online]. [cit. 22. októbra 2024]. Dostupné na internete: <https://slovník.aktuality.sk/slovník-cudzich-slov/?q=penitent>
- [online]. [cit. 24. októbra 2024]. Dostupné na internete: https://sk.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%A1_str%C3%A1nka
- [online]. [cit. 24. októbra 2024]. Dostupné na internete: <https://svetkrestanstva.postoj.sk//91/80>
- [online]. [cit. 31. októbra 2024]. Dostupné na internete: <https://www.martinus.sk/2841213-teologicka-suma-tomasa-akvinskeho-i-14-26/kniha?#description>
- [online]. [cit. 31. októbra 2024]. Dostupné na internete: [https://sk.wikipedia.org/wiki/Jakub_I._\(Arag%C3%B3nsko\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Jakub_I._(Arag%C3%B3nsko))
- [online]. [cit. 31. októbra 2024]. Dostupné na internete: https://en.wikipedia.org/wiki/Prospero_Farinacci
- [online]. [cit. 5. novembra 2024]. Dostupné na internete: <https://www.google.sk/search?hl=sk&source=hp&biw=&bih=&q=denomin%C3%9A>
- [online]. [cit. 5. novembra 2024]. Dostupné na internete: https://cs.wikipedia.org/wiki/Apo%C5%A1tolsk%C3%A1_penitenci%C3%A1rie
- [online]. [cit. 21. novembra 2024]. Dostupné na internete: https://www.google.sk/search?sca_esv=08070020ca80eac9&hl=sk&gbv=2&q=rozhr%C5%A1enie+pri+spovedi&oq=rozhr%C5%A1enie+pri+spovedi&aqs=heirloom-srp..
- [online]. [cit. 21. novembra 2024]. Dostupné na internete: <https://svetkrestanstva.postoj.sk//91/80>
- [online]. [cit. 21. novembra 2024]. Dostupné na internete: <https://spcp.prf.cuni.cz/dokument/kon-sr.htm>
- [online]. [cit. 21. novembra 2024]. Dostupné na internete: <https://www.právne noviny.sk/spov.tajom>
- [online]. [cit. 21. novembra 2024]. Dostupné na internete: <https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/hladat/p/dokumenty-kbs/c/postup-v-pripadoch-sexualneho-zneuzivania-klerikmi>

[online]. [cit. 28. novembra 2024]. Dostupné na internete:
<https://sk.wikipedia.org/wiki/Exkomunik%C3%A1cia>

[online]. [cit. 28. novembra 2024]. Dostupné na internete:
[https://www.google.sk/search?hl=sk&source=hp&biw=&bih=&q=k%C3%](https://www.google.sk/search?hl=sk&source=hp&biw=&bih=&q=k%C3%9A)

[online]. [cit. 04. decembra 2024]. Dostupné na internete: <https://www.epi.sk/dovodova-sprava/dovodova-sprava-k-zakonu-c-253-2001-z-z.htm>

[online]. [cit. 04. decembra 2024]. Dostupné na internete: <https://www.jozeffiso.sk/jt/k-zivotu/35-ocamisucastnikov/236-zapisnica-zo-svedeckej>

[online]. [cit. 04. decembra 2024]. Dostupné na internete:
<https://sk.wikipedia.org/wiki/Kac%C3%ADr>

Key words: evidence, proof of evidence, procedural act, statement, the seal of confession

Summary

The study is a natural partial output of knowledge based on the results of the scientific research task "Use of specific types of evidence for the purposes of investigating particularly serious crime", which is being solved by a team from the Police Academy in Bratislava. Scientific Research Task Nr. 248. In accordance with the scientific intention of the solvers of this task, the authors carried out an anonymous survey in the form of questionnaires and also a controlled interview with an expert authority in the field of interest. An anonymous survey is a certain cross-section of opinions and perceptions of the issue among citizens of a certain social structure that is characterized by a specific educational, religious, age or other grouping. The outputs from the anonymous survey can serve to create questions that could be the basis for a professional discussion in the future on a possible solution to the topic in question, the possibility of the existence of which is admitted by the authors at the end of this work. A certain counterpart to the existence of such a discussion can also be the output resulting from a controlled interview that was conducted with a professional authority representing the church.

The topic being developed itself is another important partial fragment advancing the knowledge of specific types of evidence for the purposes of investigating particularly serious criminal activity.

Evidence in criminal proceedings might be construed as everything that can contribute to the proper clarification of the matter and that was acquired by taking evidence according to the law. The Criminal Code defines what can be evidence, in particular, the method of procurement or acquisition of evidence. Taking evidence in the criminal proceedings is understood as a procedure regulated by criminal authorities and the court for the purposes of knowing all facts important for the criminal proceedings, i.e. for the procedure in the proceedings and for the decision on the merits.

In criminal proceedings, a decision is made on the merits of the case for the police on an event that occurred in the past. Criminal prosecution authorities, as well as the court, cannot become familiar with a specific event relevant to the police directly, for example by monitoring it, but on the contrary, they learn about the fact only indirectly (ex post), through other, intermediate facts or evidence (interrogations of witnesses, co-accused, accused, expert evidence, material evidence, documentary evidence, etc.). As obvious from the above, criminal prosecution authorities and the court, by taking evidence, fulfill the purpose of the law so that crimes are properly detected and their perpetrators are fairly punished according to the law. In the process of taking evidence, it is not possible to guarantee the absence of any evidence from the entire spectrum of their system. It cannot even be claimed that one piece of

evidence is more important (more informative) than the other. The importance of each piece of evidence can only be assessed after the completion of the evidence in a specific case.

In this article, we want to deal with one of the proof of evidence contained and defined in Section 127 et seq. of the Code of Criminal Procedure under the title Obligation to Testify.

mjr. Mgr. Milan Bartko
Úrad ekumenickej pastoračnej služby
Ministerstva vnútra SR
e-mail: milan.bartko@minv.sk
externý doktorand

Ing. Ladislav Šimon, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra vyšetrovania
e-mail: ladislav.simon2@minv.sk
ladislav.simon@akademiapz.sk

Recenzenti: doc. Ing. Pavol Augustín, CSc., Ing. Karol Depta, CSc.